



T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

29 Eylül 2022

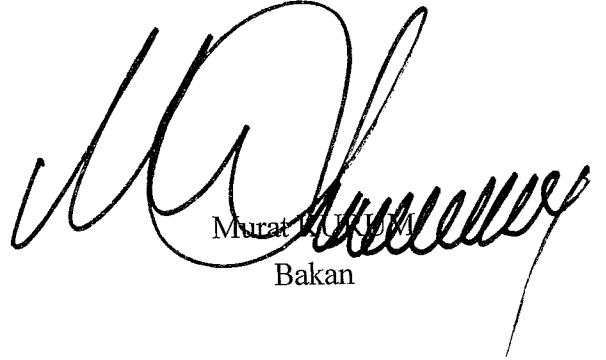
Sayı : 30824082-610- 4680718
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

..../..../2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Murat AKDEMİR
Bakan

EK:

Liste (7 Adet, 7 Sayfa)

Cevap Yazısı (67 Adet, 120 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYTUN ÇIRAY'IN
TBMM 7/69915 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı onayıyla içinde 600 tondan fazla asbest ve 1300 tona yakın zehirli kimyasal atık olduğu uzmanlarca belirtilen Brezilya donanmasına ait savaş gemisi Sao Paulo'nun söküm işlemi için İzmir Aliaga'ya getirilecek olması, başta tüm İzmirli olmak üzere kamuoyunda çok ciddi ve haklı kaygılara neden olmuştur. Söz konusu geminin İzmir Aliaga'da yapılması planlanan sökümünün etkilerinin çok tehlikeli boyutta olacağı açıktır. Bu işlem yapıldığı takdirde gemideki asbest ve diğer tüm kimyasal maddelerin sadece kansere yol açmakla kalmayacağı, aynı zamanda doğaya ve diğer canlılara da büyük zararlar vereceği özellikle İzmir'deki bilim insanları, meslek odaları, işçi ve ekoloji örgütleri tarafından vurgulanmaktadır. Diğer yandan gemiyi üreten Fransa başta olmak üzere diğer Avrupa ülkeleri ve geminin sahibi Brezilya geminin sökümünü yapmazken, dünyada bu işlemi yapan 4-5 ülkeden biri olan Türkiye'nin bu zehirli geminin sökümünü üstlenmesi, asbestli gemi sökümünün artık sadece ücreti karşılığında Avrupa'dan Türkiye'ye yönlendirileceği sorusunu gündeme getirmiştir. Bu işlemin Türkiye'de yapılmasına onay verenler aynı zamanda Anayasanın 56. maddesi olan "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir" maddesini ihlal etmektedirler.

İzmir'de gencinden yaşlısına, toprağından suyuna varan bir halk sağlığı ve ekoloji tehdidi olması kaçınılmaz olan bu asbestli gemi sökümü hakkındaki kaygıların ve belirsizliklerin giderilmesi amacıyla aşağıdaki yazılı sorularımın Anayasanın 98. Ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.

1-Söz konusu geminin sökümü İzmir Aliaga' da yapıldığı takdirde gemi işçilerine, denize, toprağı ve tüm İzmirli vatandaşlarımızın sağlığını karşı olumsuz etkileri hakkında bakanlığınız tarafından detaylı ve bilimsel bir çalışma yapılmış veya yaptırılmış mıdır? Bir çalışma yapıldıysa sonuçlarını kamuoyu ile paylaşır mısınız?

2-Sao Paulo gemisinin aynı tarihlerde aynı büyüklük ve teknik özelliklerle yapılan ikizi Clemenceau'nun 2009-2010 yıllarında İngiltere'de gerçekleştirilen sökümü öncesinde yapılan analizlerde, barındırdığı asbest miktarının 760 ton olduğu tespit edilmiştir. Sao Paulo gemisinin barındırdığı asbest miktarının yalnızca 9 ton olduğunu hangi resmi analizlere dayandırarak söylediniz?

3-Sao Paulo gemisinin sökümünden hangi şirketler sorumlu olacaklardır ve ne kadar kazanç elde edeceklerdir? Bu şirket ya da şirketler ile ilişkiniz nedir?

4-Avrupa'nın plastik atıklarının büyük bölümünün geri dönüşüm için ülkemize gelmesi gibi, Avrupa'nın asbestli gemilerinin sökümü de artık Türkiye'ye mi yönlendirilmektedir? Bu konuyla ilgili ülkelerle yapılan anlaşmalar var mıdır?

5-Konuyla ilgili açıklama yapan ve sökümün İzmir'de yapılmaması çağrısında bulunan bilim insanlarının, çevre örgütlerini, mühendislik odalarını, tıp doktorlarını ve İzmirli vatandaşlarımızın haklı kaygılarını dikkate alıp kamu yararı için bu sökümü iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP

Brezilya Basel Sözleşmesi Yetkili Otoritesi IBAMA (Brezilya Çevre ve Yenilenebilir Doğal Kaynaklar Enstitüsü) tarafından Bakanlığımıza yapılan “NAE Sao Paulo” isimli eski askeri uçak gemisinin ülkemize Sök Denizcilik ve Tic. Ltd. Şti. tarafından sökülme üzere ithal edilmesi için sunulan notifikasyon başvurusuna 30.05.2022 tarihinde “Kara sularımıza girmeden denetim yapılması ve Bakanlığımız uzmanlarının gözetiminde söküm yapılması koşuluyla” şartlı onay verilmiştir.

Gemiyle ilgili Brezilya Federal Bölge Mahkemesinin ihtiyati tedbir kararı alması üzerine, verdiğimiz şartlı onayın yerine getirilmesi amacıyla 9 Ağustos 2022 tarihli yazımızla Brezilya Yetkili Otoritesi IBAMA’ya ve Sök Denizcilik ve Tic. Ltd. Şti. firmasına mahkeme kararlarının ve geminin ülkemize gelmeden önce yeniden hazırlanmış “Tehlikeli Madde Envanter Raporu”nun Bakanlığımıza sunulması istenmiştir.

Gelinen noktada;

- Uluslararası bağımsız denetim kuruluşları ve Bakanlığımız denetim ekipleri gözetiminde notifikasyon şartında yer almasına rağmen ikinci bir denetim sürecinin işletilmemesi;
 - Tekrar istenen asbest ve diğer tehlikeli maddelerin bulunduğu yerlerin gemi planı üzerinde gösterilerek ve numune alınan noktaların fotoğraflanarak hazırlanması gereken ‘Tehlikeli Madde Envanter Raporunun’ Bakanlığımıza sunulmaması nedeniyle;
- “NAE Sao Paulo” isimli gemi için verilmiş olan şartlı notifikasyon onayının iptal edilmesine karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda; geminin Türk karasularına girmesine izin verilmeyecektir.